

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. birželio 12 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Agnės Tiknūtės (pranešėja) ir Jūratės Varanauskaitės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės **Vilniaus apygardos prokuratūros prokurorės, ginančios viešąjį interesą**, kasacinį skundą dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 22 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės Vilniaus apygardos prokuratūros prokurorės, ginančios viešąjį interesą, ieškinį atsakovams V. G. (V. G.), V. G. (V. G.), D. G., uždarajai akcinei bendrovei „V & G“, uždarajai akcinei bendrovei „Senamiesčio idėjos“, valstybės įmonei Registrų centrui, uždarajai akcinei bendrovei KM centrui, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, Lietuvos Respublikai, atstovaujamai Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos ir Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, dėl administracinių aktų panaikinimo, sutarties pripažinimo negaliojančia, restitucijos taikymo ir įpareigojimo atlikti veiksmus, tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, akcinė bendrovė SEB bankas, akcinė bendrovė Šiaulių bankas, A. B., I. Ž., V. C., A. D. ir A. B..

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių administracinių aktų apskundimo terminus, aiškinimo ir taikymo prokurorui pareiškus ieškinį dėl viešojo intereso gynimo.
2. Ieškovė prašė:
  - 2.1. panaikinti Vilniaus apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento 2003 m. sausio 21 d. aktą dėl pastatyto statinio pripažinimo tinkamu naudoti Nr. (duomenys neskelbtini); Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus padalinio 2004 m. kovo 19 d. rezoliucija įformintą suderinimą, leidžiantį pagal pateiktą planą įrengti laikiną pastatą, esančio (duomenys neskelbtini), vidinio kiemo uždengimą stikliniu stogu; Vilniaus apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento 2007 m. kovo 15 d. pripažinimo tinkamu naudoti aktą Nr. (duomenys neskelbtini); Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vyriausiojo miesto architekto skyriaus 2020 m. kovo 4 d. pažymą apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų (patalpų) galimybę naudoti pagal paskirtį Nr. (duomenys neskelbtini);
  - 2.2. pripažinti negaliojančia nuo sudarymo momento atsakovių UAB „Senamiesčio idėjos“, ABSEB banko ir UAB „V & G“ 2019 m. gruodžio 16 d. trišalės skolos perkėlimo sutarties Nr. SP2007-070012 dalį dėl pastato – kavinės-baro (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), pažymėto indeksu 2Ml/p, esančio (duomenys neskelbtini), (toliau – kavinė), priestatų, pažymėtų indeksais 3ml/p ir 4ml/p, nuosavybės teisės perleidimo; taikyti restituciją, įpareigojant atsakovę UAB „V & G“ grąžinti atsakovei UAB „Senamiesčio idėjos“ 510 320 Eur kainos dalį už priestatus 3ml/p ir 4ml/p;
  - 2.3. atsakovę UAB „Senamiesčio idėjos“ (statinio savininkė) per 6 mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos įpareigotina pašalinti savavališkos statybos padarinius, t. y. nugriauti statinį, pažymėtą indeksu 3ml/p, ir sutvarkyti statybą šiu lygiomis dalimis kaltų asmenų lėšomis: V. G. (savavališkų statybos darbų vykdytojo ir asmens, dalyvavusio statinio pripažinimo tinkamu naudoti procedūroje), UAB „V & G“ (savavališkų statybos darbų vykdytojos (rangovės), dalyvavusios statinio pripažinimo tinkamu naudoti procedūroje); jei atsakovė nevykdys savo įsipareigojimų, solidariaisiais skolininkais pripažinti V. G. ir D. G., VI Registrų centą (technikę I. Ž. dėl netinkamai atliktų matavimų pareigų), Lietuvos Respubliką, atstovaujamą Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas), kaip Kultūros vertybių apsaugos departamento teisių perėmėją, ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija), kaip Vilniaus apskrities viršininko administracijos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos teisių perėmėją, prisidėjusius prie priestato savavališkos statybos įteisinimo;
  - 2.4. atsakovę UAB „Senamiesčio idėjos“ (statinio savininkė) per 6 mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos įpareigotina pašalinti savavališkos statybos padarinius, t. y. nugriauti statinį, pažymėtą indeksu 4ml/p, ir sutvarkyti statybą UAB „V & G“ (savavališkų statybos darbų vykdytojos, rangovės, dalyvavusios pripažinimo tinkamu naudoti procedūroje) lėšomis; jei atsakovė nevykdys savo įsipareigojimų, solidariaisiais skolininkais pripažinti V. G. ir D. G., UAB KM centą (matavimų V. C. dėl matavimų pareigų pažeidimo), Lietuvos Respubliką, atstovaujamą Inspekcijos, kaip Vilniaus apskrities viršininko administracijos

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos teisių perėmėjos, prisidėjusios prie priestato savavališkos statybos įteisinimo;

- 2.5. atsakovei per teismo nustatytą terminą neįvykdžius teismo sprendimo, įpareigoti Inspekciją išvardytų atsakovų lėšomis nugriauti savavališkai pastatytą statinį ir sutvarkyti statybvietę;
- 2.6. atsakovei UAB „Senamiesčio idėjos“ pašalinus savavališkos statybos padarinius, nustatyti 1 mėnesio terminą kavinės kadastriniams matavimams iš naujo atlikti ir įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.
3. Ieškovė nurodė nustačiusi, kad 2020 m. kovo 4 d. pažymos apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų (patalpų) galimybę naudoti pagal paskirtį pagrindų buvo suformuotos ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotos kaip savarankiški nekilnojamojo turto objektai negyvenamosios patalpos – maitinimo patalpos (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), kurias, be kita ko, sudaro ginčo patalpos, plane pažymėtos indeksais 3Ml/p ir 4Ml/p. Šios patalpos buvo pastatytos ir suformuotos pažeidžiant imperatyvius teisės aktų reikalavimus, tokiais veiksmais buvo padaryta žala statinių kompleksui (namui ir tvorai), esančiam (duomenys neskelbtini), kuriam nustatytos vertingosios savybės, ir Vilniaus senamiesčiui, buvo panaikinta galimybė visuomenei laisvai lankytis kieme ir pažinti statinių ir tvoros architektūrą. Ieškovė, teikdama ieškinį, siekia pašalinti pažeidimus, padarytus kultūros paveldo apsaugos srityje, kuriuos atlikus (užstačius saugomo kultūros objekto vidinį kiemą ir uždengus statinių komplekso vidaus kiemą patalpomis) buvo pažeistas Vilniaus senamiesčio reglamentu nustatytas užstatymo rodiklis ir iš esmės pakeistas šio objekto reikšmingumą lemiantis architektūrinis vertingųjų savybių pobūdis bei statinių komplekso vertingoji savybė (planinė turinė erdvinė struktūra).

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2022 m. gegužės 24 d. sprendimu ieškinį atmetė.
5. Teismas nurodė, kad nagrinėjamu atveju nėra viešojo intereso, kurį gina ieškovė. Visoms kompetentingoms valstybinėms institucijoms nuo 2003 metų ar net anksčiau buvo žinomi įvairaus pobūdžio faktai, susiję su ginčo teritorijoje atliktais statybos, tvarkybos, restauravimo ir kitais darbais, tačiau ieškinyje dėl viešojo intereso gynimo pateiktas tik 2021 metais ir, ieškovės teigimu, tik todėl, kad yra suėję baudžiamajame procese taikomi senaties terminai. Kultūros vertybių apsaugos departamentas, dar 2004 m. kovo 19 d. suderinęs projektinius pasiūlymus, išreiškė poziciją dėl galimybės atlikti darbus ginčo pastatų komplekse atsizvelgiant į projektinius dokumentus, o Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2011 m. birželio 6 d. akte yra nurodyta, kad pastato būklė gera. Ieškovei nekeliant reikalavimų dėl statybą leidžiančio dokumento ir detaliojo plano panaikinimo ir nurodant tik atitinkamų administracinių aktų priėmimo proceso pažeidimus, nėra pagrindo padaryti išvadą, kad pažeistas viešasis interesas.
6. Teismas pažymėjo, kad ginčijant administracinius aktus yra taikomos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABIĮ) nuostatos. Pagal ABIĮ, terminas skundui ar prašymui pateikti negali būti atnaujintas tuo atveju, jeigu nuo skundžiamo teisės akto priėmimo praėjo 10 metų. Šis terminas nėra taikomas, jei įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu yra nustatyta nusikalstama veika. Ieškovė 2021 metais pateiktu ieškiniu ginčija 2003, 2004 ir 2007 metais priimtus administracinius aktus. Taigi, ji praleido terminą kreiptis į teismą dėl šių aktų teisėtumo. Termino atnaujinimas prieštarautų imperatyviai ABIĮ 30 straipsnio nuostatai ir atsakovių procesiniuose dokumentuose aptartai teismų praktikai, pažeistų teisinių santykių stabilumą, todėl ieškinyje atmestinas. Ieškovė, kaip institucija, vykdanči baudžiamąjį persekiojimą ir žinanti, kad dėl atitinkamų darbų ir sprendimų, susijusių su Senamiestyje esančiais pastatais, teisėtumo nuolat kyla abejonų, anksčiau nekėlė klausimo dėl pastatų naudojimo ir sprendimų teisėtumo.
7. Teismas, įvertinęs iš esmės ieškovės pareikštus reikalavimus, pripažino, kad jie nėra pagrįsti. Teismas nurodė, kad nuo 2003 metų iki 2021 metų kompetentingos institucijos ne kartą tikrino pastatą ir nenustatė neatitiktį dėl dengto kiemo stogo ir kiemo korpuso įrengimo teisėtumo.
8. Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal ieškovės apeliacinį skundą, 2022 m. gruodžio 22 d. pakeitė Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. gegužės 24 d. sprendimo dalį dėl šalių patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo. Kitą sprendimo dalį teisėjų kolegija paliko nepakeistą.
9. Kolegija nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad byloje nėra viešojo intereso. Pastatai, dėl kurių yra kilęs ginčas, patenka į kultūros paveldo vietovę – Vilniaus senamiestį, o jis, kaip unikali kultūrinis ir architektūros požūrių vieta, yra įtrauktas į UNESCO saugomo paveldo sąrašą. Šiai teritorijai yra taikomas ypatingas teisės aktuose nustatytas teisinis režimas.
10. Kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovė praleido ABIĮ nustatytą naikinamąjį terminą administraciniams aktams ginčyti ir šio termino nebegalima atnaujinti. Byloje nenustatyta išimtinių aplinkybių, sudarančių pagrindą konstatuoti, kad dėl konstitucinio asmenų lygybės principo pažeidimo ar dėl kitų aplinkybių būtų neteisinga taikyti naikinamąjį terminą. Įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nėra nustatyta nusikalstama veika, susijusi su ginčijamų aktų priėmimu; ginčijami aktai nesusiję su valstybės turtu.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimų į jį teisiniai argumentai

11. Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. gegužės 24 d. sprendimą ir Klaipėdos apygardos teismo 2022 m. gruodžio 22 d. nutartį ir grąžinti bylą apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 11.1. Sprendžiant, ar yra pagrindas taikyti ABIĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytą naikinamąjį 10 metų terminą, turi būti konstatuotos šios sąlygos: 1) turi būti nustatyta, kad prokuroras, ginantis viešąjį interesą, kreipėsi į teismą praleidęs ABIĮ 29 straipsnio 1 dalyje nustatytą 1 mėnesio terminą skundui dėl administracinio akto paduoti; 2) nėra pagrindo atnaujinti šį terminą. Tačiau teismai, nenustatę, kad ieškovė kreipėsi į teismą dėl administracinių aktų panaikinimo praleidusi ABIĮ 29 straipsnio 1 dalyje nustatytą mėnesio terminą, taikė ABIĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytą naikinamąjį 10 metų terminą administraciniams aktams ginčyti ir nepagrįstai vertino, kad byloje nėra susiklosčiusi išimtinė situacija, leidžianti jį atnaujinti.
  - 11.2. Ieškovė pateikė teismui duomenis, kad ABIĮ nustatytas mėnesio terminas nebuvo praleistas: tyrimas dėl galimo viešojo intereso pažeidimo buvo pradėtas 2020 m. lapkričio 24 d., ieškovė kreipėsi į įvairias institucijas, siekdamą surinkti aktualius dokumentus ir kompetentingų institucijų išvadas, ir nepraleidusi 1 mėnesio termino nuo išvadų gavimo pateikė teismui ieškinį. Ieškovė prašė teismo atnaujinti ABIĮ nustatytą 1 mėnesio terminą tuo atveju, jeigu teismas manytų, kad jis buvo praleistas, nes negavus dokumentų ir specialistų išvadų specialių žinių statybos srityje neturinčiam prokurorui nėra objektyvių galimybių įvertinti savavališkos statybos faktus. Teismai neįvertino šių aplinkybių ir taikė 10 metų naikinamąjį terminą skundui paduoti, taip suteikdami prioritetą teisinių santykių stabilumui, o ne konstitucinei valstybės pareigai užtikrinti kultūros paveldo apsaugą.
  - 11.3. Apeliacinis teismas vadovavosi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartimis, kuriose buvo sprendžiama dėl nuosavybės teisių atkūrimo, kai skundus, praleidę 10 metų terminą, skaičiuojamą nuo ginčijamo administracinio akto priėmimo momento, padavė fiziniai asmenys, ginantys savo privačius interesus. Skundų padavimo termino pradžios momentas privatiems subjektams ir prokurorui,

ginančiam viešajai interesą, yra nustatomas skirtingai. Todėl teismas turėjo vadovautis ne šiomis nutartimis, o ieškovės cituotoje teismų praktikoje suformuluotomis procesinių ir iškiniio senaties terminų aiškinimo taisyklėmis.

- 11.4. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėje byloje Nr. eA-4507-415/2018 yra išaiškinęs, kad tais atvejais, kai ginamos ypatingos konstitucinės vertybės, naikinamasis terminas administraciniam aktams nugincyti gali būti atnaujintas. Ši praktika buvo plėtojama ir vėliau išnagrinėtose administracinių teismų bylose. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad prokurorui terminas kreiptis į teismą turi būti pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai jis surenka pakankamai duomenų, patvirtinančių viešojo intereso pažeidimą; esant atsakovo reikalavimui taikyti iškiniio senaties terminą, teismas turi patikrinti, ar prokuroras rinko dokumentus per protingą terminą; termino pateikti prokuroro iškiniio pradžia laikytina diena, kai jis galėjo ar turėjo surinkti duomenis, jog yra pažeistas viešasis interesas. Teismas nevertino ieškovės nurodytoje teismų praktikoje pateiktų išaiškinimų ir nepaaiškino, kodėl jie netaikytini. Vertindami ABTĮ nustatytą 10 metų terminą kaip naikinamąjį, teismai nepagrįstai nukrypo nuo teismų praktikos, suformuotos bylose, kuriose dalyvavo prokuroras, kaip viešajai interesą ginantis subjektas, ir kurio reikalavimams taikytinos kitokios terminų kreiptis į teismą skaičiavimo taisyklės.
12. Atsakovas Kultūros paveldo departamentas atsiliepimu į ieškovės kasacinį skundą, kurį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija 2023 m. kovo 21 d. nutartimi įvertino kaip pareiškimą dėl prisidėjimo prie kasacinio skundo, prašo patenkinti kasacinį skundą.
13. Atsakovai V. G., V. G., D. G. ir UAB „V&G“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo jo netenkinti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
  - 13.1. Teismai pagrįstai nustatė, kad iškiniys pateiktas praleidus ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytą 10 metų terminą. Šis terminas yra naikinamasis ir pradedamas skaičiuoti nuo administracinio akto priėmimo dienos. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje yra aiškiai nustatyta, kad administracinis aktas negali būti skundžiamas, jeigu nuo jo priėmimo dienos yra praėję 10 metų ir jokios aplinkybės neturi reikšmės šio termino skaičiavimo pradžiai. Ieškovė ginčija aktus, priimtus prieš 14–18 metų, todėl teismai pagrįstai netenkino jos reikalavimų.
  - 13.2. ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas naikinamasis 10 metų terminas administraciniam aktams ginčyti galioja visiems subjektams, įskaitant prokurorą, ginantį viešajai interesą. Prokuroro statusas, viešojo intereso gynimo svarba, aplinkybė, kad prokuroras nėra praleidęs 1 mėnesio termino, skaičiuojamo nuo tada, kai surenkama pakankamai duomenų, reikalingų siekiant įsitikinti akto teisėtumu, neturi reikšmės taikant naikinamąjį terminą. Vadovaujantis ieškovės kasaciniame skunde pateiktu aiškinimu naikinamasis terminas netektų prasmės ir prokuroras galėtų ginčyti bet kada priimtus administracinius aktus. ABTĮ 30 straipsnyje nustatyto naikinamojo termino taikymas nepriklauso nuo to, į teismą kreipiasi privatus asmuo ar viešajai interesą ginantis prokuroras, todėl ieškovė nepagrįstai nurodo, kad teismai negalėjo remtis teismų praktika, suformuota bylose, kuriose aktus ginčijo privatus asmuo.
  - 13.3. Įstatyme ir teismų praktikoje yra išskirtos tik dvi ABTĮ nustatyto naikinamojo termino taikymo išimtys: jis netaikomas, kai įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyta nusikalstama veika, susijusi su teisės akto priėmimu, veiksmo atlikimu arba neveikimu ar vilkinimu atlikti veiksmus, taip pat nustačius, kad turtas, esantis išimtinė valstybės nuosavybė, turi būti grąžintas valstybei. Nagrinėjamoje byloje nėra pagrindo remtis šiomis išimtimis.
14. Atsakovė UAB „Senamiesčio idėjos“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo jo netenkinti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
  - 14.1. Ieškovė praleido ABTĮ 29 straipsnio 1 dalyje nustatytą 1 mėnesio terminą administraciniam aktams nugincyti. Ieškovė pradėjo tvrimą 2020 m. lapkričio 20 d. žiniasklaidoje publikuoto straipsnio pagrindu, o iškiniio pareiškė 2021 m. vasario 26 d. Ieškovė nurodo, kad apie 2003 ir 2007 metais išduotus statybos užbaigimo aktus sužinojo tik iš 2021 m. vasario 3 d., 2021 m. vasario 9 d. ir 2021 m. vasario 26 d. gautu Kultūros paveldo departamento ir Inspekcijos išvadu. Tačiau su iškiniu ieškovė pateikė 2020 m. gruodžio 2 d. Nekilnojamojo turto registro išrašą, kuriame yra duomenys apie statybos užbaigimo aktus. Apie 2007 metais sudarytą statybos užbaigimo aktą ir faktines jo sudarymo aplinkybes ieškovė buvo informuota atsakovės UAB „Senamiesčio idėjos“ 2020 m. gruodžio 15 d. rašytiniais paaiškinimais. Kiti dokumentai ieškovei buvo pateikti su VĮ Registrų centro 2020 m. gruodžio 18 d. raštu. Taigi, ieškovė buvo informuota apie ginčijamus administracinius aktus ir jų turinį dar 2020 metų gruodžio mėnesį ir jau tada galėjo priimti sprendimus dėl šių dokumentų teisėtumo. Žiniasklaidoje publikacijos, susijusios su ginčo pastatų rekonstrukcija, buvo skelbiamos nuo 2008 metų pradžios.
  - 14.2. Teismų praktikoje yra išaiškinta, kad ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas naikinamasis 10 metų terminas administraciniam aktams einčvi yra skaičiuojamas nuo akto priėmimo, o ne nuo asmens sužinojimo apie jį dienos. Teismų praktikoje taip pat nurodyta, kad, nepaisant viešajai interesą ginančio prokuroro ypatingo statuso, jam taikoma iškiniio senatis. Nors ieškovė kasaciniame skunde kelia klausimus dėl ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino atnaujinimo, šioje normoje nėra nustatyta tokia galimybė. Vienintelė išimtis – nusikalstama veika, nustatyta įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu, tačiau nagrinėjamu atveju tokios aplinkybės neegzistuoja. Ieškovės nurodyta administracinių teismų praktika, kad šis terminas gali būti atnaujinamas net ir nenustačius nusikalstamos veikos, nėra aktuali byloje. Administraciniai teismai yra aiškiai nurodę, kad praleistas terminas gali būti atnaujinamas nenustačius nusikalstamos veikos tik tuo atveju, jeigu yra siekiama sugrąžinti valstybei jai išimtinės nuosavybės teise priklausančią turtą, neteisėtai perleistą tretiesiems asmenims, tačiau šioje byloje tokios aplinkybės nebuvo nustatytos.
  - 14.3. Teismų praktikoje išaiškinta, kad ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto naikinamojo termino taikymo išimtys gali būti nustatomos, tačiau ieškovas tokiu atveju privalo nurodyti išimtinės aplinkybės, kurios sudarytų pagrindą konstatuoti, jog dėl konstitucinio asmenų lygiatėsiškumo principo pažeidimo ar dėl kitų išskirtinių aplinkybių būtų neteisėta taikyti naikinamąjį terminą. Šiuo atveju tokių aplinkybių nėra. Ieškovė pareiškė iškiniio dėl įprastos Vilniaus senamiesčio kiemu tvarkymo (dengimo stikliniais stogais) praktikos. Ieškovė nenurėdė konkrečių dėl dengimo kiemo stogo įrengimo ir kiemo korpuso atkūrimo pažeistų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos reikalavimų ir teisės aktų nuostatų.
  - 14.4. Byloje reikiama reikalavimais yra siekiama apriboti atsakovės UAB „Senamiesčio idėjos“ nuosavybės teisę, t. y. išreiklauti jai priklausančią turtą ir jį nugriauti. ABTĮ 30 straipsnio 1 dalies nuostatos yra skirtos sąžiningiems asmenims nuo pavėluoto tokių reikalavimų pareiškimo apsaugoti. Įsigydama šį turtą, atsakovė vadovavosi valstybės institucijų priimtais administraciniais sprendimais ir informacija, esančia viešuose registruose. Ji yra sąžininga turto įgyjėja, todėl iškiniio reikalavimai gali būti tenkinami tik nustačius teismų praktikoje nurodytas sąlygas, susijusias su sąžiningo įgyjėjo nuosavybės teisių ribojimu. Ieškovė tokių sąlygų neįrodinėjo. Įgijusi nekilnojamojo turto objektus, atsakovė įgijo teisėtą lūkestį, kad jos nuosavybė bus gerbiama ir saugoma. Už viešajai interesą atsakingų institucijų dėsima įstaisyti klaidas ilgiau nei 10 metų sudaro prielaidas ginti sąžiningos įgyjėjos nuosavybę.
  - 14.5. Teismai tinkamai motyvavo ABTĮ 29 ir 30 straipsnių pagrindu priimtus procesinius sprendimus. Tačiau byloje nebuvo išsamiai įvertintos kitos aplinkybės, kurios būtų reikšmingos patenkinti ieškovės reikalavimus (byloje nebuvo nagrinėjamos aplinkybės, susijusios su asmenų, atsakingų už atsakovei sukeltą žalą, civilinės atsakomybės sąlygomis). Kasaciniame skunde suformuluotas prašymas grąžinti bylą nagrinėti apeliacinės instancijos teismui yra negalimas, nes atsakovei būtų užkirstas kelias efektyviai pasinaudoti teise į apeliaciją, pareikšti priešiškinį. Byla grąžintina nagrinėti į pirmosios instancijos teismą.
15. Atsakovė VĮ Registrų centras atsiliepimu į kasacinį skundą prašo jo netenkinti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
  - 15.1. Teisės aktuose nėra nurodyta, kad ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas 10 metų terminas administraciniam aktams ginčyti negalioja prokurorams, ginantiems viešajai interesą, tačiau yra taikomas tik privatiems asmenims, ginantiems savo subjektinę teisę.

Nurodytas terminas sudaro visiems asmenims vienodas galimybes ginčyti administracinius aktus ir leidžia išvengti situacijų, kai, ginčijant administracinius aktus, priimtus daugiau nei prieš 10 metų, dėl objektyvių priežasčių (pvz., pasibaigus dokumento archyvacijos laikotarpiui ir jį sunaikinus) neįmanoma nustatyti visų aktualių aplinkybių. Nagrinėjamu atveju nėra įmanoma įvertinti visų aplinkybių, aktualių siekiant išnagrinėti ieškovės reikalavimus.

- 15.2. Nors ieškovė nurodo, kad ji nedelsdama atliko visus veiksmus tirdama galimą viešojo intereso pažeidimą, byloje pateikti duomenys patvirtina, kad žiniasklaidoje informacija apie galimus pažeidimus buvo paskelbta dar 2008 metais.
16. Atsakovė Inspekcija atsiliepimu į kasacinį skundą prašo jo netenkinti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 16.1. Ieškovė kartu su ieškiniu pateikė 2020 m. lapkričio 24 d. tarnybinių pranešimų dėl tyrimo pradėjimo, todėl būtent ši data laikytina momentu, kai ji sužinojo ar turėjo sužinoti apie ginčijamus administracinius aktus. Teismai padarė pagrįstą išvadą, kad ieškinyje teismui pateiktas praleidus ABTĮ 29 straipsnio 1 dalyje nustatytą 1 mėnesio terminą.
- 16.2. ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas naikinamasis terminas. Pagal šią nuostatą, nėra leidžiamaginėti aktų, nuo kurių priėmimo praėjo daugiau nei 10 metų. Kasacinis teismas yra suformulavęs šios nuostatos taikymo taisyklę, kad administracinis aktas negali būti ginčijamas praėjus 10 metų nuo jo priėmimo, nepriklausomai nuo to, kada apie jį sužinojo ieškovas. Ieškovė ginčija aktus, priimtus prieš daugiau nei 10 metų, todėl teismai pagrįstai atmetė jos reikalavimus. Aplinkybė, ar ieškovė praleido ABTĮ 29 straipsnyje nustatytą administracinių aktų apskundimo terminą, nėra teisiskai reikšminga. ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas naikinamasis terminas užkerta kelią administracinio akto apskundimui, nepaisant to, kad administracinį aktą skundžia prokuroras, ir to, ar jis yra praleidęs akto apskundimo terminą.
- 16.3. Ieškovė nepagrįstai teigia, kad teismų išaiškinimai dėl ABTĮ 30 straipsnio 1 dalies, pateikti byloje, kuriose administracinius aktus ginčijo privatus asmuo, netaikytini šioje byloje. ABTĮ naikinamojo termino taikymas nėra diferencijuojamas priklausomai nuo pareiškėjo statuso. Ieškovės nurodytoje teismų praktikoje aptariamos nuostatos taikymo išimtys yra siejamos išimtinai tik su siekiu grąžinti valstybei jai išimtinę nuosavybės teisę priklausiusį turtą. Tačiau šioje byloje nėra pareikšti tokie reikalavimai ir nėra pagrindo remtis šia išimtimi.
17. Atsakovė Vilniaus miesto savivaldybės administracija atsiliepimu į kasacinį skundą prašo skundą išnagrinėti vadovaujantis aktualiais teisės aktais ir teismų praktika. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 17.1. Teismų praktikoje nurodyta, kad tuo atveju, kai į teismą kreipiasi prokuroras ar kita viešąjį interesą ginanti institucija, termino tokiam ieškiniui paduoti eigos pradžia yra diena, kai jie galėjo ir turėjo surinkti duomenis, kad yra pažeistas viešasis interesas: ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje įstatymu leidėjas suteikė pirmenybę teisinių santykių stabilumui, neleidžiamas apskusti teismui teisės akto, nuo kurio priėmimo praėjo daugiau nei 10 metų; nuostatos dėl šio naikinamojo termino taikytinos tik toms teisinėms situacijoms, kai prokuroras, ginantis viešąjį interesą, kreipiasi į teismą praleidęs ABTĮ 29 straipsnyje nustatytą 1 mėnesio terminą ir prašo jį atnaujinti: teismas, esant atsakovo reikalavimui taikyti senatį, patikrina, ar prokuroras nedelsė ir duomenis rinko per protingą terminą; įvertines ginamų vertybių ir poreikio užtikrinti teisinių santykių stabilumą pusiausvyrą, teismas gali atsisakyti ginti viešąjį interesą net ir tada, kai prokuroras nepraleido 1 mėnesio termino kreiptis į teismą, tačiau yra praėjęs nepateisinamai ilgas terminas nuo atitinkamų administracinių aktų priėmimo.
- 17.2. Ieškovė pareiškė Vilniaus miesto savivaldybės administracijai tik reikalavimą panaikinti jos Vyriausiojo miesto architekto skyriaus 2020 m. kovo 4 d. išduotą pažymą apie naujai suformuotų nekilnojamojo turto kadastro objektų galimybę naudoti pagal paskirtį. Šis reikalavimas yra išvestinis ir motyvuojamas tuo, kad pažymą turėtų būti naikinama kaip atliktų neteisėtų statybos įteisinimo darbų teisinės pasekmės.
18. Trečiasis asmuo AB SEB bankas atsiliepimu į kasacinį skundą prašo skundo netenkinti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 18.1. Teismų praktikoje konstatuota, kad naikinamojo termino taikymas yra siejamas tik su skundžiamo administracinio akto priėmimo data. Ieškovės argumentai, kad, nenustačius fakto, jog ji praleido administracinių aktų apskundimo terminus, negalėjo būti taikomas naikinamasis terminas, prieštarauja šios nuostatos taikymo praktikai. Teiginiai, kad ieškovei, kaip viešąjį interesą ginančiam subjektui, yra kitaip nustatoma administracinių aktų apskundimo termino pradžia ir kad teismai tariamai nesivadovavo teismų praktika šiuo klausimu, nėra teisiskai reikšmingi. Argumentas, kad, ieškovei nepraleidus 1 mėnesio termino, negali būti taikomas naikinamasis 10 metų terminas, negali būti nagrinėjamas kasaciniame teisme, nes ieškovė nesirėmė juo teikdama apeliacinį skundą.
- 18.2. ABTĮ 30 straipsnyje nėra nustatyta, kad jis yra skirtingai taikomas privačių ir viešąjį interesą ginančių subjektų atžvilgiu. Teismų išaiškinimai, kad administracinis aktas negali būti skundžiamas praėjus 10 metų nuo jo priėmimo, yra bendro pobūdžio ir nėra siejami su ieškovo statusu. Iš ieškovės nurodytos teismų praktikos matyti, kad net ir tada, kai skundas paduotas nepraleidus ABTĮ 29 straipsnyje nustatyto 1 mėnesio termino, skundo dėl prieš daugiau nei 10 metų priimto administracinio akto panaikinimo nagrinėjimas galimas tik išimtiniais atvejais. Byloje netaikytinos teismų praktikoje nustatytos išimtys, leidžiančios netaikyti naikinamojo termino. Net ir nustačius, kad šiuo atveju netaikytinas naikinamasis terminas, ginčijamų administracinių aktų, priimtų 2003, 2004 ir 2007 metais, panaikinimas nebūtų suderinamas su teisinių santykių stabilumo principu.
19. Kiti byloje dalyvaujantys asmenys įstatymų nustatyta tvarka nepateikė atsiliepimų į kasacinį skundą.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl ABTĮ nustatytų terminų administraciniams aktams ginčyti taikymo prokurorui pareiškus ieškinį dėl viešojo intereso gynimo

20. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kiekvienas asmuo, kurio konstitucinės teisės ar laisvės pažeidžiamos, turi teisę kreiptis į teismą. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje išaiškinta, kad pagal Konstituciją įstatymu leidėjas turi pareigą nustatyti toki teisini reguliavimą, kad visus ginčus dėl asmens teisių ar laisvių pažeidimo būtų galima spręsti teisme. Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje taip pat pažymėta, kad demokratinėje valstybėje teismas yra pagrindinė institucinė žmogaus teisių ir laisvių garantija (pvz., Konstitucinio Teismo 2012 m. gruodžio 10 d. nutarimas; 2016 m. birželio 28 d. sprendimas), todėl asmens konstitucinė teisė kreiptis į teismą negali būti dirbtinai suvaržoma, taip pat negali būti nepagrįstai pasunkinamas jos įgyvendinimas (pvz., Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 27 d., 2011 m. gegužės 11 d. nutarimai), nes kiltų grėsmė vienai svarbiausių teisinės valstybės vertybių

(Konstitucinio Teismo 2003 m. kovo 4 d., 2011 m. birželio 9 d. nutarimai).

21. Nors teisė kreiptis į teismą teisinės gynybos – viena iš pagrindinių asmens teisių garantijų, Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje taip pat yra konstatuota, kad konstitucinė asmens teisė kreiptis į teismą negali būti aiškinama kaip reiškianti, jog įstatymų leidėjas negali nustatyti tokio teisinio reguliavimo, pagal kurį asmuo, siekiantis apginti, jo manymu, pažeistas teises ar laisves, į teismą galėtų kreiptis tik laikydamasis įstatymu nustatytos tvarkos. Įstatymų leidėjas, vykdydamas konstitucinę pareigą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad visus ginčus dėl asmens teisių ir laisvių pažeidimo būtų galima spręsti teisme, paisydamas Konstitucijos 29 straipsnio 2 dalyje, 30 straipsnio 1 dalyje nustatytų imperatyvų, gali nustatyti konstitucinės teisės kreiptis į teismą tvarką, sąlygas, terminus, įgyvendinimo būdus, kuriuos lemia, be kita ko, viešasis interesas (Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 5 d., 2021 m. gruodžio 30 d. nutarimai). Taigi, Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalyje nustatyta asmens teisė kreiptis į teismą yra neatskiriama susijusi su asmens pareiga įgyvendinti šią teisę laikantis įstatymų nustatytų procesinių reikalavimų; vienas iš tokių reikalavimų – tai reikalavimas kreiptis į teismą įstatyme nustatytu terminu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-304-695/2019, 52 punktas).
22. Konkretūs terminai, su kurių galiojimu įstatymuose yra siejama asmens galimybė apginti savo pažeistas teises pareiškiant ieškinį, yra nustatyti siekiant užtikrinti susiklosčiusių teisinių santykių stabilumą, aiškumą ir apibrėžtumą. Įstatymuose yra išskiriami skirtingo pobūdžio terminai, pavyzdžiui, ieškinio senaties terminai, kurių pabaiga iki ieškinio pareiškimo sudaro pagrindą ieškini atmeti (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.124 straipsnis, 1.131 straipsnio 1 dalis), taip pat procesiniai terminai, kurių praleidimas lemia teisės atlikti procesinius veiksmus praradimą – pasibaigus procesiniam terminui, procesinė teisė atlikti tam tikrus veiksmus išnyksta (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 75 straipsnio 1 dalis). Prie procesinių terminų, be kita ko, yra priskiriami ir teisės aktuose nustatyti terminai valstybės institucijų priimtiems administraciniais aktais ir veiksams ginčyti.
23. Kasacinis teismas nuosekliai plėtoja praktiką, kad tais atvejais, kai civilinėje byloje nagrinėjami savarankiški reikalavimai, kurių vieni yra civilinio teisinio, kiti – administracinio teisinio pobūdžio, jiems atitinkamai turi būti taikomi ieškinio senaties terminai ir administracinių bylų teisenos terminai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-304-695/2019, 52 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Tuo atveju, kai byloje yra taikomi administracinių bylų teisenos terminai, sprendžiant, ar šis terminas nėra praleistas, yra aktuali ir jų taikymą aiškinanti Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika.
24. Administracinių aktų apskundimo terminas yra nustatytas ABTĮ 29 straipsnio 1 dalyje. Šioje nuostatoje nurodyta, kad tuo atveju, jeigu specialiaje įstatyme nenustatyta kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui yra paduodamas per 1 mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) iteikimo suinteresuotai šaliai dienos. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas šią nuostatą, yra pažymėjęs, kad įstatymu leidėjas skundo padavimo termino eigos pradžią sieja ne tik su pačiu fiziniu veiksmu – akto iteikimu asmeniui, bet ir su sužinojimo ar turėjimo sužinoti apie skundžiamą aktą momentu. Laikoma, kad asmuo sužino apie aktą, kai jam tampa prieinama informacija apie esminius šio akto turinį sudarančius elementus, t. y. apie aktą priėmusią instituciją (asmenį), priėmimo datą, aktu nustatomas teisės ar pareigos (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. lapkričio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-808-492/2018). Žinodamas nurodytus duomenis, asmuo gali įvertinti, ar priimtas aktas nepažeidžia jo teisių, ir per nustatytą terminą priimti sprendimą dėl to, ar yra pagrindas jį ginčyti teisme.
25. Pažymėtina, kad ankstesniame šios nutarties punkte nurodytas 1 mėnesio terminas administraciniam aktui ginčyti nėra naikinamasis ir gali būti teismo atnaujintas. Tokia galimybė yra nustatyta ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje, kurioje nurodyta, kad pareiškėjo prašymu administracinis teismas skundo (prašymo, pareiškimo) padavimo terminus gali atnaujinti, jeigu bus pripažinta, kad terminas praleistas dėl svarbios priežasties ir nėra aplinkybių, nurodytu šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalies 1–8 punktuose, t. y. nėra kitu ABTĮ nustatytu priežasčiu atsisakyt priimti skunda. Todėl asmuo, manantis, kad jis praleido šį terminą dėl reikšmingų aplinkybių, objektyviai sukludžiusių jam įgyvendinti teisę ginčyti administracinius aktus per visą įstatyme nustatytą terminą, gali pateikti teismui duomenis apie šias aplinkybes ir prašyti teismo šį terminą atnaujinti. Vis dėlto asmens galimybė prašyti atnaujinti jo praleista terminą yra apribota konkrečių laikotarpių. Aptariamame straipsnyje nustatyta, kad skundo (prašymo, pareiškimo) padavimo terminas negali būti atnaujintas, jeigu nuo skundžiamo teisės akto priėmimo ar veiksmo atlikimo arba nuo įstatymo ar kito teisės akto nustatyto klausimo išsprendimo termino pasibaigimo praėjo daugiau kaip 10 metų, išskyrus atvejus, kai isiteisėjusių teismo nuosprendžių nustatyta nusikalstama veika, susijusi su teisės akto priėmimu, veiksmo atlikimu arba neveikimu ar vilkinimu atlikti veiksmus. Taigi, ABTĮ yra nustatytas naikinamasis terminas, kuriam pasibaigus praleistas administracinio akto apskundimo terminas nebėgi būti atnaujintas.
26. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje dėl aptariamų ABTĮ nuostatų yra išaiškinta, kad įstatymų leidėjas šioje teisės normoje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais) suteikė pirmenybę teisinių santykių stabilumui, nebeleisdamas apskūsti teismui teisės akto ar veiksmo, nuo kurių priėmimo ar atlikimo praėjo daugiau nei 10 metų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. liepos 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-375-575/2019, 2023 m. kovo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-119-822/2023). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad įstatymų nustatyta tvarka apriboti skundų padavimo terminai yra susiję su teisinio saugumo principo įgyvendinimu, jais siekiama užtikrinti, kad asmenys, manantys, jog jų teisės buvo pažeistos, turėtų ne tik teisę jas ginti, bet ir pareigą tai daryti per protingą ir pagrįstą laikotarpį. Asmenims negali būti suteikta galimybė neapibrėžtą laiką tarpą bet kada ginčyti priimtus administracinius aktus, nes taip atsirastų neapibrėžtumas jų pagrindu atsiradusiuose teisiniuose santykiuose, o atitinkamas teisės įgiję kiti asmenys negalėtų būti tikri dėl savo teisės padėties (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. liepos 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-507-438/2019).
27. Be pirmiau nurodytų išaiškinimų dėl ABTĮ nustatyto naikinamojo termino paskirties, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje yra atskleista ir šio termino skaičiavimo bei taikymo tvarka, taip pat jo praleidimo pasekmės. Antai, aiškindamas aptariamą nuostatą, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, kad naikinamojo termino, nustatyto ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje, pasibaigimas yra siejamas su skundžiamo teisės akto priėmimu (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-159-602/2019), todėl nepriklausomai nuo to, kada asmuo sužinojo apie skundžiamą aktą, naikinamasis 10 metų terminas yra skaičiuojamas nuo akto priėmimo dienos, o ne nuo asmens sužinojimo apie aktą dienos (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. kovo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-119-822/2023). Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje taip pat laikomasi pozicijos, kad, atsižvelgiant į tai, jog aptariamasis terminas yra naikinamasis ir negali būti atnaujintas, teismui nustatčius, kad asmuo kreipėsi į teismą praleidęs 10 metų naikinamąjį terminą administraciniais aktais ginčyti, nėra reikšmingos aplinkybės, dėl kurių šis terminas buvo praleistas (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. kovo 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-119-822/2023). Galiausiai Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, kad asmeniui kreipiantis į teismą su skundu dėl administracinio sprendimo, kurio apskundimo terminas yra pasibaigęs ir negali būti pagal įstatymą atnaujintas, konstatuojamas neigiamas prielaidos kreiptis į teismą buvimas. Ši ABTĮ nustatyta procesinio pobūdžio aplinkybė daro negalimą teismo procesą dėl administracinio sprendimo panaikinimo ir sudaro pagrindą atsisakyti priimti skundą dėl administracinio sprendimo, nuo kurio priėmimo praėjo daugiau negu 10 metų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. balandžio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-154-552/2020).
28. Kita vertus, pažymėtina, kad ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje naikinamasis terminas ne visais atvejais užkerta kelią kreiptis į teismą praėjus 10 metų nuo administracinio akto priėmimo. ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šioje normoje nustatytas naikinamasis terminas nėra taikomas tuo atveju, kai isiteisėjusių teismo nuosprendžių nustatyta nusikalstama veika, susijusi su teisės akto priėmimu, veiksmo atlikimu arba neveikimu ar vilkinimu atlikti veiksmus. Taigi, įstatymu leidėjas kaip išimtis iš bendros taisyklės dėl naikinamojo termino administraciniais aktais ginčyti taikymo yra įtvirtinęs aplinkybę, kai yra atlikta isiteisėjusių teismo nuosprendžių nustatyta nusikalstama veika.
29. Savo ruožtu teismų praktikoje yra išskirta antroji šio termino taikymo išimtis. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2018 m. spalio

10 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-4507-415/2018 konstatavo, kad ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas naikinamasis terminas nėra taikomas tuo atveju, kai yra ginčijamas imperatyvioms įstatymo nuostatoms prieštaraujantis administracinis aktas, kurio iš esmės paneigiami konstituciniai turto, esančio šimtine valstybės nuosavybė, disponavimo ir apsaugos principai. Teismas nurodė, kad tokie administraciniai aktai nesukuria civilinių teisių ir pareigų, todėl jos negali būti ginamos, o tai reiškia, kad turtas, turintis šimtines valstybės nuosavybės teisinį statusą, gražinamas valstybei teisingai atlyginant jį įgyjusiems sąžiningiems asmenims nepaisant to, kiek metų yra praėję nuo administracinio akto priėmimo. Taip, plėtodamas praktiką dėl ABTĮ 30 straipsnio 1 dalies aiškinimo, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas suformulavo taisyklę, kad šioje normoje nustatytas naikinamasis terminas netaikomas bylose, kuriose ginama šimtine valstybės nuosavybės teisė.

30. Kitų atvejų, kai nėra taikomi nurodyti terminai administraciniais aktams ginčyti, ABTĮ nėra nustatyta. Šiame įstatyme nėra nustatyta ir subjektų, kuriems šie terminai nėra taikomi. Todėl aptariamas reglamentavimas yra taikytinas tiek tais atvejais, kai į teismą, siekdamas nugriauti administracinį aktą, turintį įtakos jo teisėms ir pareigoms, kreipiasi privatus subjektas, tiek ir tais atvejais, kai, kilus poreikiui apginti viešąjį, valstybės ir visuomenės interesą, Civiliniame kodekse, CPK, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme ir kituose įstatymuose nustatytais atvejais ieškinį teisme teikia prokuroras. Vis dėlto, kitaip nei kiti teisiųjų santykių dalyviai, viešąjį interesą ginantis prokuroras nėra jo ginčijamų administracinių aktų adresatas ir tiesiogiai nedalyvauja administraciniais aktais sukurtoje, nutrauktoje ar modifikuotoje teisiniuose santykiuose. Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prokurorai gina viešąjį interesą, kai nustato teisės akto pažeidimą, kurio pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, ir toks pažeidimas laikytinas viešojo intereso pažeidimu, o valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos ar įmonės, kurių veiklos srityse buvo padarytas teisės akto pažeidimas, nesiėmė priemonių jam pašalinti arba kai tokios kompetentingos institucijos nėra. Todėl prokuroras, gavęs duomenų apie administracinio akto, galimai pažeidžiančio viešąjį interesą, priėmimą, kiekvieną konkrečiu atveju turi papildomai surinkti duomenis, ar toks interesas buvo pažeistas ir ar konkrečiu atveju jam kyla poreikis jį apginti. Dėl šios priežasties momentas, kai prokuroras yra laikomas sužinojusi apie galimą viešojo intereso pažeidimą, yra nustatomas kitaip nei tuo atveju, kai į teismą kreipiasi savo subjektingas teises ginantis asmuo.
31. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje dėl ABTĮ nustatytų terminų taikymo tuo atveju, kai į teismą su reikalavimais pripažinti negaliojančiais administracinius aktus kreipiasi viešąjį interesą ginantis prokuroras, yra laikomasi nuoseklios pozicijos, kad termino tokiam prašymui paduoti eigos pradžia laikytina diena, kai pareiškėjas (viešąjį interesą ginantis subjektas) gavo pakankamai duomenų, kad yra pažeistas viešasis interesas, arba nuo tada, kai tokie duomenys turėjo ir galėjo būti surinkti, priklausomai nuo to, kuris momentas atsirado anksčiau (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. liepos 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-818-525/2017; 2017 m. spalio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-901-525/2017). Tokios pačios pozicijos yra laikomasi ir kasacinio teismo praktikoje, tiek aiškinant ir taikant ieškinio senaties termino, tiek ir skundų (prašymų) pagal ABTĮ padavimo termino pradžios momentą prokurorui pareiškus reikalavimus dėl viešojo intereso gynimo (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. lapkričio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-221-1075/2022, 90 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Taigi, priešingai nei kitiems asmenims, viešąjį interesą ginantiems prokurorams termino administraciniais aktams ginčyti pradžios momentas yra siejamas ne su diena, kai jam tampa žinomi pagrindiniai duomenys apie akto priėmimą institucija, jo priėmimo data, aktu nustatomas teisės ar pareigos, bet su diena, kai jis gauna pakankamai duomenų išvada, kad priėmus šį aktą buvo pažeistas viešasis interesas, padarviti. Tačiau tokios aplinkybės nepašalina prokuroro pareigos operatyviai imtis veiksmų tam, kad būtų apgintas viešasis interesas, ir nereiškia, kad prokuroras, žinodamas apie galimą viešojo intereso pažeidimą, gali neinicijuoti duomenų tyrimo neribotą laiką.
32. Teismų praktikoje šiuo aspektu nurodyta, kad prokuroro, kaip ieškovo, veiklai renkant duomenis apie viešojo intereso pažeidimą yra taikomas objektyvusis kriterijus. Tai reiškia, kad prokuroras negali delsti ir privalo veikti jo veiklą reglamentuojančių aktų nustatyta tvarka (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. liepos 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-342-686/2016, 42 punktas). Todėl nustatant termino kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo eigos pradžią kiekvieną konkrečiu atveju turi būti vertinama visuma aplinkybių: 1) pirminės informacijos apie galimą pažeistą viešąjį interesą gavimo data, informacijos pobūdis ir apimtis; 2) ar ši informacija buvo pakankama kreiptis į teismą dėl administracinių aktų panaikinimo ginant viešąjį interesą, ar buvo būtina rinkti papildomus duomenis; 3) kokių veiksmų pareiškėjas papildomai ėmėsi, siekdamas surinkti duomenis reikalingus kreipimuisi į teismą dėl administracinių aktų panaikinimo ir viešojo intereso gynimo; 4) ar pareiškėjas nedelsė atlikti jo kompetencijai paskirtus veiksmus, ar papildomus duomenis apie galimą viešojo intereso pažeidimą surinko per pagrįstą ir protingą terminą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gruodžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-822-840/2013).
33. Be pirmiau nurodytų aplinkybių, teismų praktikoje taip pat išaiškinta, kad nepateisinamai ilgas viešojo administravimo subjektų delsimas (be kita ko, ir institucijų tarpusavio susirašinėjimas, nepagrįstos informacijos rinkimas) informuoti prokurorą apie galimus viešojo intereso pažeidimus galėtų lemti, kad prokuroras apie viešojo intereso pažeidimą sužinos praėjus ilgam laikui po atitinkamo administracinio akto priėmimo. Tokiu atveju galimybė kreiptis į teismą ginant viešąjį interesą taptų praktiškai neribota laiko atžvilgiu, o tokia situacija teisinėje valstybėje negalima. Todėl teismas, įvertinęs ginamų vertybių ir poreikio užtikrinti teisiųjų santykių stabilumą pusiausvyrą, gali atsisakyti ginti viešąjį interesą net ir tais atvejais, kai prokuroras nors ir nepraleido 1 mėnesio termino kreiptis į teismą (skaiciuojant nuo momento, kai surinkti ar turėjo būti surinkti duomenys apie viešojo intereso pažeidimą), tačiau yra praėjęs nepateisinamai ilgas terminas nuo atitinkamų administracinių aktų priėmimo ir teisiųjų santykių atsiradimo momento. (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. lapkričio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-808-552/2016). Taip teismų praktikoje yra akcentuojamas viešojo ir individualaus interesų derinimo bei jų teisingos pusiausvyros užtikrinimo būtinumas, kuris sprendžiamas atsižvelgiant į kiekvienos konkrečios situacijos aplinkybes (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-104-701/2020, 22 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
34. Nagrinėjamu atveju ieškovė, ginama viešąjį interesą, 2021 metais kreipėsi į teismą, be kita ko, prašydama panaikinti administracinius aktus, priimtus 2003, 2004 ir 2007 metais. Kasaciniame skunde ieškovė nurodo, kad, nors ji kreipėsi į teismą praėjus ilgesniam nei 10 metų terminui nuo ginčijamų aktų priėmimo, ji nepraleido ABTĮ 29 straipsnio 1 dalyje nustatyto 1 mėnesio termino, kuris jai, kaip viešąjį interesą siekiančiai apginti prokurorai, yra skaičiuojamas nuo tada, kai ji surinko pakankamai duomenų apie viešojo intereso pažeidimą, todėl šiuo atveju net nekilo pagrindas spręsti klausimo dėl 10 metų termino taikymo. Grįsdama tokią poziciją, ieškovė nurodo, kad tyrimas dėl galimo viešojo intereso pažeidimo buvo pradėtas 2020 m. lapkričio 24 d., šio tyrimo pagrindas – Vilniaus apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus vyriausiojo prokuroro tarnybinis pranešimas, parengtas pagal žiniasklaidoje paskelbtą informaciją apie ginčo objekte galimai padarytus statybos teisiųjų santykių pažeidimus. Ieškovė pažymėjo, kad, inicijavusi viešojo intereso pažeidimo tyrimą, ji kreipėsi į įvairias institucijas siekdama surinkti duomenis apie vykdytas statybas ir jų teisėtumą, taip pat kreipėsi į kompetentingas kultūros paveldo ir statybos valstybinę priežiūrą atliekančias institucijas siekdama gauti jų išvadas dėl vykdytų statybų. Ieškovė nurodo, kad ji kreipėsi su ieškiniu į teismą nepraleidusi 1 mėnesio termino nuo šių institucijų išvadų gavimo. Taigi, ieškovė įrodinėja, kad pradiniai duomenys apie galimą pažeidimą jai tapo žinomi 2020 m. lapkričio mėn., o į teismą ji kreipėsi nepraleidusi 1 mėnesio termino nuo tada, kai gavo kompetentingų institucijų išvadas dėl pažeidimo, todėl, jos vertinimu, teismui šiuo atveju nepagrįstai atmetė jos reikalavimus kaip pateiktus praleidus ABTĮ nustatytą terminą. Teisėjų kolegija nesutinka su tokia ieškovės pozicija.
35. Bylą išnagrinėję teismai šiuo atveju nustatė, kad aplinkybė, jog yra atliekami ginčo pastato statybos, tvarkybos ir pan. darbai, ieškovei ir kitoms kompetentingoms institucijoms tapo žinoma žymiai anksčiau, nei nurodė ieškovė teikdama ieškinį. Vadovaudamasis tiek byloje nustatytais aplinkybėmis, susijusiomis su ginčo objekte vykdytais darbais, tiek ir byloje pateiktais duomenimis apie įvairiais laikotarpiais žiniasklaidoje pasirodžiusias publikacijas apie ginčo objekte vykdytas statybas ir jų teisėtumą, pirmosios instancijos teismas nustatė, kad tiek ieškovei, tiek kitoms byloje dalyvaujančioms institucijoms vėliausiai nuo 2003 metų buvo žinomos aplinkybės dėl ginčo teritorijoje vykdytų darbų, taip pat kad ieškovei buvo žinomos ir aplinkybės, jog dėl šių darbų ir priimanų sprendimų teisėtumo nuolat kyla

abejonių. Ieškovė, nors kasaciniame skunde, kaip minėta, išdėstė poziciją, kad apie galimą viešojo intereso pažeidimą ji sužinojo tik 2020 m. lapkričio mėn., kasaciniame skunde nenurodė argumentų, kad teismas, nustatydamas pirmiau minėtas aplinkybes, netinkamai taikė įrodinėjimą reglamentuojančias teisės aktų nuostatas, ir šių aplinkybių neneigė. Ieškovė nepagrindė, kodėl ji negalėjo inicijuoti tyrimo anksčiau žiniasklaidoje skelbtų publikacijų pagrindu, kodėl tyrimas buvo pradėtas vykdyti būtent 2020 m. lapkričio mėn., ir pan. Todėl šiuo atveju nėra pagrindo abejoti teismo nustatytomis aplinkybėmis, kad duomenys apie galimą viešojo intereso pažeidimą ieškovei tapo prieinami daug anksčiau, nei ji pradėjo tyrimą.

36. Šioje nutartyje jau minėta, kad nors terminas prokurorui, ginančiam viešąjį interesą, kreiptis dėl administracinių aktų nuginklėjimo yra pradėdamas skaičiuoti nuo tada, kai jis surenka pakankamai duomenų apie viešojo intereso pažeidimą, tai savaime nereiškia, kad prokuroras, turėdamas duomenų apie galimą viešojo intereso pažeidimą, gali delsti inicijuoti dėl jo tyrimą ir, pasiteisindamas jo atžvilgiu taikomomis termino pradžios nustatymo taisyklėmis, pradėti tokį tyrimą bet kuriuo metu, neatsižvelgdamas į tai, kada buvo gauta pradinė informacija. Priešingai, pirmiau aptartoje teismų praktikoje ne kartą nurodyta, kad prokuroras turi operatyviai imtis veiksmų siekdamas nustatyti poreikį ginti viešąjį interesą, o tuo atveju, jeigu jis delsia atlikti tokius veiksmus, reikšmės turi ne aplinkybė, kada reikiami duomenys buvo surinkti, bet aplinkybė, kada jie galėjo (turėjo) būti surinkti. Todėl nagrinėjamu atveju byloje nustatius, kad prokuratūra jau anksčiau žinojo (turėjo žinoti) apie galimą viešojo intereso pažeidimą, tačiau inicijavo tyrimą, surinko duomenis, reikalingus siekiant įvertinti pažeidimą, ir kreipėsi į teismą žymiai vėliau, yra pagrindas pripažinti, kad ieškovė praleido ABTĮ 29 straipsnio 1 dalyje nustatytą 1 mėnesio terminą administraciniais aktais ginčyti. Ieškovės argumentas, kad teismas nevertino aplinkybių dėl šio termino praleidimo, yra nepagrįstas – kaip minėta pirmiau, pirmosios instancijos teismas vertino aplinkybes, kada ieškovei tapo žinoma apie galimą pažeidimą.
37. Nors pirmiau nurodytas 1 mėnesio terminas gali būti atnaujintas ir ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad ji prašė teismo šį terminą atnaujinti tuo atveju, jeigu teismas manytų, kad ieškovė jį praleido, byla išnagrinėję teismai pagrįstai konstatavo, kad nagrinėjamu atveju šis ieškovės praleistas terminas negali būti atnaujintas. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad ieškovė ginčija aktus, priimtus 2003, 2004 ir 2007 metais, taigi, ginčijami aktai yra priimti daugiau nei prieš 10 metų iki kreipimosi į teismą. Todėl pagal šioje nutartyje aptartą imperatyvų ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatytą reglamentavimą praleistas terminas tokiems aktams ginčyti negali būti atnaujintas. Dėl šios priežasties teisinės reikšmės neturi ir ieškovės kasaciniame skunde nurodytos aplinkybės, kuriomis ji grindė bylą išnagrinėjusiems teismams pateiktą prašymą atnaujinti terminą (ieškovė nurodė, kad ginčas yra susijęs su sudėtingais teisiniais santykiais, todėl, negavusi papildomų dokumentų ir išvadų, prokurorė, neturinti specialių žinių statybos darbų srityje, objektyviai negalėjo įvertinti susiklosčiusios situacijos).
38. Pagrindo pripažinti, kad teismai nepagrįstai atmetė ieškovės reikalavimus kaip pareikštus praleidus ABTĮ nustatytą terminą nesudaro ir jos argumentai, kad administracinių teismų praktikoje yra išskirtos aplinkybės, kai administraciniai aktai gali būti ginčijami nepaisant jų priėmimo termino. Nei ABTĮ, nei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje galinybė netaikyti ABTĮ nustatytą naikinančio termino nėra savaime sėjama su siekiu apginti viešąjį interesą, nepriklausomai nuo to, kokioje srityje jis yra kilęs. Kaip minėta šioje nutartyje, ABTĮ ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje yra nustatyti tik du atvejai, kai teismas gali netaikyti ABTĮ 30 straipsnio 1 dalyje nustatyto naikinančio termino (žr. šios nutarties 28 ir 29 punktus). Šie atvejai yra išimtiniai ir susiję su itin reikšmingu interesu ir vertybių apsauga – pirmuoju atveju siekiama sudaryti sąlygas pašalinti pavojingiausius, t. y. nusikalstamu ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso draudžiamu, veiksmu sukeltus padarinius, o antruoju – apsaugoti svarbiausią valstybės turtą, priklausanti jai išimtinės nuosavybės teise. Nagrinėjamu atveju tokių išimtinų aplinkybių byloje nėra nustatyta. Ieškovė šioje byloje nurodo ginanti viešąjį interesą, susijusį su siekiu apsaugoti kultūros paveldo objektus. Nors šis viešasis interesas neabejotinai yra reikšmingas visuomenei, jis nepatenka į pirmiau nurodytą išimčių sąrašą ir nesudaro pagrindo netaikyti ABTĮ nustatyto naikinančio termino. Priešingas aiškinimas paneigtu ABTĮ nustatyto naikinančio termino paskirti užtikrinti teisinių santykių stabilumą ir iškreiptų poreikio užtikrinti susiklosčiusių teisinių santykių stabilumą ir poreikio apginti viešąjį interesą pusiausvyrą.
39. Apibendrinama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad byla išnagrinėję teismai tinkamai aiškino teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias termino administraciniais aktais ginčyti skaičiavimo ir taikymo tvarką, taip pat nenukrypo nuo šiuo klausimu suformuotos teismų praktikos. Atsižvelgiant į tai, ieškovės kasacinis skundas netenkinamas, o ginčijama Klaipėdos apygardos teismo nutartis paliekama nepakeista.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

40. Vadovaujantis CPK 93 straipsnio 1 dalimi, šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Šio kodekso 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio.
41. Atsakovė UAB „Senamiesčio idėjos“ prašo priteisti jai 3233,12 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų rengiant atsiliepimą į kasacinį skundą, atlyginimo. Šias išlaidas atsakovė grindžia 2023 m. balandžio 7 d. sąskaita, suteiktą paslaugų aprašymu ir 2023 m. gegužės 5 d. mokėjimo nurodymu, iš kurių matyti, kad prašomos atlyginti išlaidos buvo patirtos. Vadovaujantis Rekomendacijų dėl civilinės bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu (toliau – Rekomendacijos), 7 ir 8.14 punktais, priteisiant atlyginimą už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą yra taikomas 1,7 koeficientas, kurio pagrindu inamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių). Šiuo atveju taikytinas 2022 metų ketvirtąjį ketvirtį galiojęs vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje, kuris sudarė 1900,30 Eur, todėl didžiausia atsakovei už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą priteistina suma sudaro 3230,51 Eur (1 900,30 Eur × 1,7). Atsakovės prašoma priteisti 3233,12 Eur suma nežymiai viršija Rekomendacijų pagrindu apskaičiuotą didžiausią priteistiną bylinėjimosi išlaidų sumą, todėl jai priteistina suma mažintina. Atsakovei iš Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros priteistina Rekomendacijų pagrindu apskaičiuota 3230,51 Eur suma (CPK 96¹ straipsnio 1 dalis).
42. Atsakovas V. G. prašo priteisti jam 1000 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų rengiant atsiliepimą į kasacinį skundą, atlyginimo. Šias išlaidas atsakovas grindžia 2023 m. vasario 23 d. pinigų priėmimo kvitu. Trečiasis asmuo AB SEB bankas prašo priteisti jam 2178 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų rengiant atsiliepimą į kasacinį skundą, atlyginimo. Savo patirtas išlaidas trečiasis asmuo grindžia 2023 m. kovo 20 d. sąskaita ir 2023 m. kovo 24 d. banko sąskaitos išrašu. Atsakovo ir trečiojo asmens prašomos priteisti bylinėjimosi išlaidos neviršija Rekomendacijų pagrindu apskaičiuotų didžiausių už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą priteistinių išlaidų sumų, yra pagrįstos ir realiai patirtos, todėl priteistinos iš Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (CPK 96¹ straipsnio 1 dalis).
43. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. gegužės 24 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, nagrinėjant bylą kasaciniame teisme buvo patirta 29,18 Eur dokumentų įteikimo išlaidų. Šių išlaidų atlyginimas, atsižvelgiant į kasacinės bylos išnagrinėjimo rezultatą, valstybei priteistinas iš Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (CPK 92 straipsnis, 96¹ straipsnio 1 dalis).

nutaria:

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 22 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Senamiesčio idėjos“ (j. a. k. 305316368) iš Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (j. a. k. 288603320) 3230,51 Eur (tris tūkstančius du šimtus trisdešimt Eur 51 ct) bylinėjimosi išlaidų, patirtų nagrinėjant bylą kasaciniame teisme, atlyginimo.

Priteisti atsakovui V. G. (V. G.) (a. k. (duomenys neskelbtini) iš Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (. a. k. 288603320) 1000 (vieną tūkstantį) Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų nagrinėjant bylą kasaciniame teisme, atlyginimo.

Priteisti trečiajam asmeniui akcinei bendrovei SEB bankui (j. a. k. 112021238) iš Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (j. a. k. 288603320) 2178 (du tūkstančius vieną šimtą septyniasdešimt aštuonis) Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų nagrinėjant bylą kasaciniame teisme, atlyginimo.

Priteisti iš Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (. a. k. 288603320) į valstybės biudžetą 29,18 Eur (dvidešimt devynis Eur 18 ct) bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų kasaciniame teisme įteikimu, atlyginimo. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas 5662).

Pranešti valstybės įmonei Registrų centrui apie šios nutarties, turinčios įtakos registruotino nekilnojamojo turto – kavinės-baro, unikalų Nr. (duomenys neskelbtini), esančios (duomenys neskelbtini), – teisiniam statusui, priėmimą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos   Sigita Rudėnaitė

Agnė Tikniūtė

Jūratė Varanauskaitė